

OSNOVNI SUD U PODGORICI, kao parnični, po sudiji Ani Perović-Vojinović, u pravnoj stvari tužioca „Daily press“ DOO, Podgorica, koga zastupa punomoćnik Veselin D.Radulović, adv.iz Podgorice, protiv tužene Država Crna Gora, koju zastupa Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, radi naknade štete, VS 8.641,98 €, nakon održane glavne i javne rasprave zaključene dana 19.07.2012.godine u prisustvu zakonskog zastupnika tužioca, punomoćnika tužioca i zamjenika zakonskog zastupnika tužene, donio je dana 17.08.2012.godine

P R E S U D U

ODBIJA SE tužbeni zahtjev kojim je traženo da se tužena obaveže da tužiocu, na ime naknade materijalne štete isplati iznos od ukupno 8.641,98 € ,sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana presuđenja pa do konačne isplate,u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja,KAO NEOSNOVAN.

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Tužilac je u tužbi i riječi na raspravi, preko svog punomoćnika naveo da je dana 14.07.2011. godine u 03:25 časova podmetnut požar na dva putnička vozila u vlasništvu tužioca: „Opel Combo“ reg.oznaka PG CJ 713 i „Opel Combo“ reg. Oznaka PG CB 163, koja su bila parkirana na parking prostoru u Bulevaru Revolucije-Podgorica preko puta broja 32, kojom prilikom je na vozilima tužioca prouzrokovana velika materijalna šteta. U vrijeme spornog dešavanja,pored naprijed opisanih vozila, nalazila su se druga vozila i to neposredno sa lijeve stane do vozila sa reg.oznakama PJ CJ 713 bilo je vozilo marke „Yugo“ reg. oznaka PG BZ 667, dok je sa desne strane vozila tužioca, na drugom po redu parking mjestu, bilo vozilo marke „VW Vento“ reg. oznaka PG BD 205, do kog vozila se nalazilo takođe vozilo tužioca reg. oznaka PG CB 163. Zatim, dana 23.07.2011. godine oko 04:00 časova podmetnut je požar na putničkom vozilu u vlasništvo tužioca, marke „Opel Combo“ reg. oznaka PG CK 572, koje je bilo parkirano u ulici Goce Delčeva-Podgorica, preko puta broja 23 i tom prilikom na vozilima tužioca prouzrokovana je velika, materijalna šteta. Takođe, dana 27.08.2011. godine u 04:00 časova podmetnut je požar na putničkom motornom vozilu u vlasništvu tužioca, marke „Peugeot Boxer“ reg. oznaka PG CU 279, koje je bilo parkirano u Ulici Cara Lazara-Podgorica, na parking prostoru tužioca, nalazilo se još jedno vozilo marke „Suzuki SX4“ reg. oznaka PG DN 844, na kome nije bilo oštećenja od izazvanog požara. Naveo je i to da su zaposleni kod tužioca konstantno meta napada i prijetnji,tj. u septembru 2007 godine, fizički je napadnut i teško povrijeđen direktor „Vijesti“ Željko Ivanović, u avgustu 2009. godine glavni i odgovorni urednik Mihailo Jovović i fotoreporter Boris Pejović, koji su takođe fizički napadnuti od teško povrijeđen,kao i da su u septembru prošle godine dobili prijeteća pisma dok su u februaru ove godine novinarki Oliveri Lakić takođe prijetili putem telefona. Istakao je da su dva od tri gore opisana požara na vozilima tužioca uslijedili poslije intervua predsjednika DPS-a drugim medijima, u kojima je oštros napao kritički nastojene medije, a koji su bili podstrek za napade za dobra tužioca i stvaranje osjećaja straha i nesigurnosti. Kako je naveo tužilac, prije uzrokovane materijalne štete zaposleni kod istog bili su neprestano izloženi aktima nasilja, terora i prijetnji i za svo to vrijeme, nadležni organi tužene nijesu preduzeli potrebne mjere, čime implicitno doprinosi

*podsticanju napada na dobra tužioca i stvaranja osjećaja straha i nesigurnosti. Po mišljenju tužioca, same radnje izazivanja požara i paljenja vozila tužioca predstavljaju djelo napada na slobodu izražavanja, jer je očigledno da je meta napada nezavisni dnevnik „Vijesti“, posebno iz razloga jer su sva vozila imala veliki logo „Vijesti“, a izazivanje požara je bilo isključivo i samo na vozilima tužioca. Znači, paljenje 4 vozila sa oznakom „Vijesti“ ne ostavlja ni najmanje prostora za dilemu šta je meta napada. Tužilac takođe smatra da paljenje 4 vozila uzrokuje strah i nesigurnost zaposlenih kod tužioca, ali i drugih građana koji dijele njihove stavove, izazivanje požara na vozilima u gradskim područjima kako je to bio slučaj kod sva četiri vozila tužioca, nesporno može ugroziti živote ljudi, što svakako po tužiocu predstavlja terorističke akte. U kontekstu prednjeg, tužilac smatra da nadležni organi tužene nijesu preduzeli sve potrebne mјere da spriječe akte nasilja i štetu koja je izvršenjem tih akata nastala, čak što više, ukazali su na nezainteresovanost da se učinioči otkriju i da se zaštite prava i interesu tužioca, što svakako ukazuje na odgovornost tužene za nastalu štetu u smislu člana 187 st.1 ZOO-a. Konačno, tužilac se pozvao na odredbe člana 58 st. 2 Ustava Crne Gore, člana 1 st. 1 prvog protokola uz Konvenciju o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, čl.19 Ustava Crne Gore, kao i na KZCG iz 2010. godine – odredba člana 447 kojom je propisano krivično djelo terorizma i koje je usklađena sa međunarodnim dokumentima, prije svega sa Konvencijom Savjeta Evrope, koju je Crna Gora ratificovala 2008. godine. Na kraju, istakao je da obaveza tužene da spriječi terorističke akte i odgovornost da nadoknadi štetu koje je tim aktima nastala za tužioca proizilazi i iz odredbe člana 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kojom se garantuje pravo na slobodu izražavanja, pozivajući se na predmet **Özgür Gündem** protiv Turske (2000), u kojem je Evropski sud utvrdio kršenje člana 10, jer Vlada nije pružila zaštitu novinama koje su bile predmet terorističkih akata, iako jednim dijelom Država mora garantovati slobodu izražavanja, time što će stvarati sigurno okruženje za uživanje te slobode.*

U završnom izlaganju, predložio je da Sud usvoji tužbeni zahtjev na način kako je to istaknuto petitumom tužbe, koji tužbeni zahtjev je preciziran u skladu sa nalazom vještaka finansijske struke.

Troškove postupka je tražio.

Tužena je u odgovoru na tužbu i riječi na raspravi istakla da osporava predmetni tužbeni zahtjev, te da isti smatra neosnovanim. Navela je da ona ne može biti odgovorna za nastalu štetu uslijed terorističkih akata u smislu člana 187 st. 1 ZOO-a, jer je neophodno da ti akti budu upereni protiv ustavnog uređenja, u kom pravcu tužilac nije pružio nijedan dokaz, sa kojih razloga je tužbeni zahtjev lišen pravnog osnova.

U završnom izlaganju predložila je da Sud odbije tužbeni zahtjev u cijelosti kao neosnovan.

Troškove postupka nije tražila.

Sud je u dokaznom postupku pročitao nalaz i mišljenje R.br.209/11 od 05.10.2011.godine, izrađen od strane vještaka Popivoda Branislava, zapisnik o uviđaju Uprave policije PJ Podgorica PUbr.1489/2011 od 20.07.2011.godine, zapisnik o oštećenju vozila Sava Montenegro osiguranja br.3638 od 26.07.2011.godine, zapisnik o oštećenju vozila od 20.07.2011.godine br.3639, zapisnik o uviđaju Pubr.1568/2011 od 29.07.2011.godine, zapisnik o oštećenju vozila br.4108 od 29.08.2011.godine, zapisnik o uviđaju Pu.br.1797/2011 od 31.08.2011.godine, zapisnik o oštećenju vozila Sava Montenegro br.4408 od 13.09.2011.godine, objavljene intervjuje sa predsjednikom DPS-a

u Dnevnom listu Vijesti od 16.05.2011.godine koje je zapravo izvorno emitovao RTCG od 16.05.2011.godine, u Dnevnom listu Pobjeda od 13.07.2011.godine i u Dnevnom listu Pobjeda od 26.08.2011.godine, nalaz i mišljenje vještaka mašinske struke od 28.05.2012.godine, dopunski nalaz i mišljenje vještaka mašinske struke od 16.07.2012.godine, saslušao izvršnog direktora tužioca Željka Ivanovića.

Iz nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke Miodraga Vukčevića, na koji stranke nisu imale prigovora, utvrđuje se: da je visina štete na vozilu OPEL COMBO PG CJ 713 iznosi 2.272,94 eura, na vozilu OPEL COMBO PG CB 163 iznosi 2.827,75 eura, na vozilu OPEL COMBO PG CK 572 iznosi 1.662,85 eura, na vozilu PEUGEOT BOXER PG CU 279 iznosi 2.418,44 eura-sveukupno 8.641,98 €. U svom dopunskom nalazu i mišljenju, naveo je da se šteta na vozilu, gdje je opravka tehnički nemoguća ili ekonomski neopravdana, odnosno gdje bi troškovi opravke i eventualna umanjena vrijednost bila veća ili jednaka stvarnoj vrijednosti vozila umanjenoj za procijenjenu vrijednost vozila likvidira kao totalna šteta. Istakao je, da obračun totalne štete na vozilu sadrži vrijednost opravke po procjeni, a na osnovu predračuna ili kalkulacija opravke, uvećanu za umanjenu vrijednost vozila, ako postoji osnov za njenu nadoknadu, vrijednost predmet vozila na dan obračuna i vrijednost ostatka vozila.

Željko Ivanović, saslušan u svojstvu izvršnog direktora ND „Vijesti”, naveo je da o zapaljenim vozilima saznao od šefa obezbjeđenja, obzirom da se to desilo u ranim jutarnjim časovima, isti ga je nazvao telefonom i obavijestio šta se desilo. Izašao je na lice mjesta odmah, zatekao je užasan prizor, zapaljene automobile, a od svega je najgore bilo to što se, kako je naveo, osjećao bespomoćno i poniženo. Takođe, istakao je da su institucije sistema zakazale u obavljanju svojih funkcija, pa umjesto da služe svrsi zaštite građana i njihove imovine, to se pretvorilo u suštu suprotnost i to je čitav jedan lanac događaja koji ukazuju da je firma i zaposleni u njoj kojom rukovodi, progona od strane istih i taj teror, po ocjeni izvršnog direktora ND „Vijesti“ se odvijao u više pravaca - u pitanju su fizički nasrtaji na zaposlene kuće koju vodi, u pitanju je institucionalno nasilje i finansijsko nasilje, a teško je izdvojiti predmetne akte koji su se na taj način manifestovali jer predstavljaju jedan čitav niz događaja, koji jasno ukazuju da je tužilac izložen pritisku i teroru. Dalje je naveo da je petoro zaposlenih u Vijestima pretrpjelo fizičke napade i da se do dan danas ne znaju počinjenici tih napada, dok dvoje zaposlenih još uvijek imaju dvadesetčetvoročasovno obezbjeđenje, jednog od njih obezbjeđuje Država, a drugog zaposlenog, obezbjeđenje tužioca. Istakao je da se institucionalni teror ogleda u više od 60 postupaka pokrenutih protiv ove medijske kuće, da su često prisutni u sudu i da se čak razmišlja da obezbijedi jedan prostor upravo u sudu zbog stalnih istupanja pred istim, dodajući da upravo dok on daje iskaz, u toku je pred Sudom postupak protiv glavnog urednika g-dina Jovovića, a sjutradan se čeka izricanje presude zbog napada na koleginicu Oliveru Lakić. Naveo je i to da smatra da je do tog terora došlo usled čitavog niza istupa javnih ličnosti u društvenom i političkom životu CG, prije svega, šefa DPS-a Mila Đukanovića, za koga postoje dokazi i od strane međunarodnih institucija da je i šef organizovanog kriminala, da je u svim izvještajima EU konstatovano da su institucije sistema u CG zarobljene, a da pravosuđe nije nezavisno, što upravo slučaj njihove kuće najbolje ilustruje, kao i da su se upravo posle određenih istupa pomenute osobe, dešavali akti nasilja i zloupotreba institucija u smislu služenja određenoj svrsi odnosno, slušanja šefa DPS-a. Dalje je istakao da su u samoj tužbi pomenuta tri intervjua, koji su obavljeni sa Milom Đukanovićem, a nakon čega su se i vozila za koja potražuju naknadu štete zapalila te da smatra da je imenovani stavio u službu sve institucije sistema, o čemu najbolje govori njegova izjava koja je data povodom slučaja napada na glavnog urednika njihove kuće od strane gradonačelnika Miomira Mugoše, a to je da novinare ne treba fizički ugrožavati, već ih treba predati sudu i upravo kada je Milo Đukanović tužio njihovu

kuću 2007 godine, došlo je do naglog porasta broja utuženja protiv tužioca, pa je njegovo neposredno partijsko okruženje najbolje shvatilo kako se može ugroziti finansijska stabilnost tužioca. Takođe, istakao je da je i sudstvo ekspresno shvatilo tu poruku, u smislu da su donosili presude bez adekvatno provedenih dokaza i u rekordno kratkom roku, kao i da su u poslednjih 5 godina, isplatili blizu 200.000,00 eura na ime tih "profesionalnih presuda nezavisnog sudstva u CG" i advokatskih usluga, sa kojih razloga izvršni direktor tužioca smatra da se radi o smišljenoj kampanji da se njihova kuća upropasti i izlaženje njihovog lista onemogući, u kom pravcu je citirao čuvenu Natašu Kandić koja je izjavila krajem 2009 godine: "Kampanja pritisaka koja se vodi protiv podgoričkih Vjesti je najveća kampanja koja je vođena protiv jednog medija na prostoru Balkana u poslednjih 20 godina". Ukažao je da ta kampanja nije uzrokovana pojedinačnih ekscesima, niti to ima karakter istih, već da je u pitanju organizovana kampanja protiv tužioca od strane najviših zvaničnika i institucija koje njima bezpogovorno služe. Dodao je da nisu dobili nikakvu zvaničnu obavijest od policije i tužilaštva i šef obezbjeđenja tužioca Mališić Mirčeta je u početku od strane imenovanih organa bio uključen u tu istragu u smislu davanja informacija i mišljenje imenovanog je da se radi o klasičnom neznanju ili o nedostatku volje da se nađu pravi počinoci opisanog nedjela, kao i da ranije neprofesionalno postupanje tužilaštva, policije i sudstva su upravo omogućili da se predmetni akti ne kažnjavaju i da oni koji se pojavljuju kao nalugodavci i izvršioci istih, takođe prođu nekažnjeno i takve akte smatraju potpuno legitimnim bez mogućnosti ikakvih posledica. Naveo je da je u saznanju da je izjava bila uzeta od vozača povodom zapaljenih vozila i od šefa obezbjeđenja, a što se tiče odgovornih lica, niko nije bio pozvan na takvu vrstu razgovora, kao i da nisu dobili nijednu informaciju od strane državnih organa u pravcu nalugodavaca realizovanih akata nasilja i napada ni zvaničnu ni nezvaničnu, što svakako podgrijava sumnje tužioca da se radi o državnom teroru, koji se uporno sprovodi protiv tužioca. Takođe je naveo je i to da se slučaj paljenja vozila pominje u izvještaju EU o napretku CG, kao i slučaj Olivere Lakić, te da se insistira na tome da se predmetni slučajevi rasvijetle, jer je to osnovni preduslov za slobodu izražavanja u CG. Istakao je da su akti nasilja i napadi svakodnevni milje u kome žive zaposleni kod tužioca, da su tražili nedavno od Uprave policije da se napravi procjena bezbjednosti lica zaposlenih kod tužioca i imovine, što je u toku, a, pozvao se i na slučaj javne prijetnje od strane direktora Lutrije CG - Save Grbovića, urednicima i novinarima ekonomski rubrike koji su pisali o toj čuvenoj crnogorskoj firmi. Konačno, kao primjer „profesionalnosti sudstva”, navodi da je sud u slučaju naknade štete za istom iznos od 20.000,00 eura praktično bez izvođenja bilo kakvih dokaza, a posebno bez provođenja psihijatrijskog vještačenja, kojim bi se ustanovalo da je imenovani zaista pretrpjene duševne bolove i povrede časti i ugleda po tužbi Mila Đukanovića dosudio bez provođenja psihijatrijskog vještačenja, kojim bi se ustanovalo da je imenovani zaista pretrpjio duševne bolove, kao i bez saslušanja Mila Đukanovića, a još je interesantnije, kako je naveo izvršni direktor, što je Milo Đukanović tom tužbom tražio milion eura. Na kraju, rekao je da se nijedan Dnevni list nije bavio prozivanjem partijskog čelnika DPS-a, osim Vjesti i Dana, povodom čega je rađena analiza kod tužioca, koja je neminovno pokazala takav zaključak. „Dan” je pretrpjio posledicu koja je poznata, obzirom da je lišen života glavni i odgovorni urednik istog, a Dnevni list „Vjesti“ na prethodno izložen način. Upravo Milo Đukanović koristi niz medijskih kuća, čiji je zapravo i glavni urednik za vršenje propagande i za terorisanje nezavisnih medija i praktično poziva na javni linč.

Ocjrenom svih provedenih dokaza, kako sveukupno tako i pojedinačno, Sud temeljom čl.9 ZPP-a odlučio kao u izreci sa sledećih razloga:

Članom 187 st.1 ZOO CG, propisano je da za štetu nastalu smrću, tjelesnom povredom ili oštećenjem, odnosno uništenjem imovine fizičkog lica uslijed terorističkih akata, kao i prilikom javnih demonstracija i manifestacija, odgovara država čiji su organi po važećim

*propisima bili dužni da spriječe takvu štetu. Citiranu zakonsku odredbu, naš pravni sistem poznaje još u vrijeme funkcionisanja u sklopu ranije postojećeg pravnog okvira SFRJ a prvu praktičnu provjeru, ova norma doživjela je takođe na prostoru ranije postojeće države SFRJ, nakon određenih događaja-nereda na Kosovu 1981 godine. Subjekti odgovornosti u ovom obligacionom odnosu koji nastaje prouzrokovanjem štete su naravno štetnik, oštećeni kao i država. Restriktivnim tumačenjem citirane zakonske norme, dolazi se do zaključka da lice koje se po zakonskoj definiciji može javiti kao oštećeno lice, te usled toga zahtijevati naknadu štete prouzrokovanoj terorističkim aktom, kako to ovdje tvrdi tužilac da mu je predmetnim aktom šteta pričinjena, jeste samo **fizičko lice**, a ne i pravno lice, kao što je to ovdje slučaj, obzirom da je ovu tužbu izjavio osnivač medija, koji je pretrpio štetu - "Daily Press" D.O.O. Podgorica. Međutim, iako pravo na zaštitu u ovim situacijama prvenstveno uživaju fizička lica, jer to po mišljenju Suda proističe i iz čl. 13 Konvencije o sprečavanju terorizma, u kojem stoji: Svaka strana ugovornica će donijeti mјere koje su potrebne za zaštitu i podršku žrtava terorizma izvršenog na njenoj teritoriji, pa ove mјere mogu da obuhvate, preko odgovarajućeg nacionalnog programa i shodno domaćim zakonima i propisima, između ostalog, **finansijsku pomoć i nadoknadu žrtvama terorizma i članovima njihove najuže porodice**, pravično je i pravilno da ovu zaštitu uživa i pravno lice, jer država, u ovakvim slučajevima, može biti odgovorna drugim osnovom tj. kada ista ne preduzme neophodne mјere za zaštitu interesa i prava ne samo fizičkih već i pravnih lica.*

Valja istaći da kada se govori o odgovornosti države u ovakvim slučajevima, ista ima objektivan karakter i formiran je principom pravičnosti, jer se država u ovakvim slučajevima ne obavezuje na naknadu štete zbog krivice ili stvorenog rizika, iako se njihovi tragovi potpuno ne isključuju, već zbog toga što je pravično da štetu koju pripadnik jedne zajednice pretrpi usled akata koji je uperen protiv te države, snosi cijela ta zajednica tj. država. Sudska praksa je iskristalisala stav povodom ovakvih slučajeva, pa u smislu navedenog zakonskog propisa - čl. 187 st. 1 ZOO CG, (čl. 180 ranije važećeg, saveznog ZOO-a), država čiji su organi dužni da spriječe štetu nastalu uslijed akta terora i nasilja odgovorna je za naknadu štete oštećenom licu, samo onda kada su akti terora ili nasilja usmjereni protiv ustavnog uređenja (Odluka Vrhovnog suda CG Rev br. 494/10 od 23.03.2010 godine).

Tužilac smatra da je preduzetim aktom napadnuta sloboda izražavanja i činjenica je da Ustav CG u čl. 46 st. 1 i čl. 47 st. 1 jemči slobodu misli i javnog izražavanja govora, dok se u čl. 49 st. 1 jemči sloboda štampe i drugih vidova javnog obavlještavanja. Sloboda izražavanja jest jedan od osnovnih uslova za napredak i razvoj demokratskog društva. Međutim, ta sloboda izražavanja i informisanja nije absolutna. Zakonom o medijima (Sl. list RCG br. 51/02, 62/02, i Sl. List CG br. 46/2010 i 40/2011), u čl. 1 st. 2 je propisano „Republika Crna Gora obezbjeđuje i jamči slobodu informisanja na nivou standarda koji su sadržani u međunarodnim dokumentima o ljudskim pravima i slobodama (OUN, OEBS, Savjet Evrope, EU)“. Evropska konvencija o ljudskim pravima u čl. 10 st. 1 propisuje da svako ima pravo na slobodu izražavanja, da ovo pravo uključuje slobodu miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Država ima mogućnost da se miješa u tu izražavanja može podvrgnuti formalnostima, uslovima, ograničenjima ili kaznama propisanim Zakonom i neophodnim u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbjednosti, teritorijalnog integriteta ili javne bezbjednosti, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, zaštite ugl eda ili prava drugih, sprečavanja otkrivanja obavještenja dobijenih u povjerenju ili radi očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva. Zakonom o medijima CG u čl. 4 je propisano da se u medijima slobodno

objavljaju informacije i mišljenja o pojavama, događajima i ličnostima, poštujući Ustav, Zakon i etička pravila novinarske profesije.

No,što se tiče konkretnog slučaja, Sud ne nalazi odgovornost države.Moralni autoritet Suda te princip pravičnosti,svakako obavezuje na ukazivanje da je paljenje 4 vozila medijske kuće "Vijesti" jeste akt nasilja,pa dovodeći to u vezu sa iskazom zakonskog zastupnika ove ustanove,koji je iskaz Sud ocijenio kao iskren i koji predstavlja negativne događaje u kontinuitetu kako za novinare "Vijesti" pojedinačno tako i generalno za ovu događaju u kontinuitetu kako za novinare "Vijesti" pojedinačno tako i generalno za ovu medijsku ustanovu,po ovom Sudu, čitav niz događaja,sa kojima je bila upoznata u krajnjem i javnost Crne Gore, ima određene,konkretnе atribute ciljnog nasilja,ali nema dokaza da su te akcije isključivo motivisane političkim ciljevima, upravljenim protiv državnog uređenja i bezbjednosti države,što je neophodno da bi navedeni događaji imali i obilježja terora,imajući u vidu da zakonska norma insistira na tome.U kontekstu izloženog,za istaći je da je krivično djelo terorizma,smješteno u poglavlju KZCG "Krivična djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom",obzirom da tužilac navodi da je preduzeti akt paljevine napad na slobodu izražavanja koje definisana čl.10 Evropske konvencije o ljudskim pravima,ali, akt terorizma se ne može okarakterisati kao takav izdvojeno od cilja kome služi,u kom pravcu postoji ~~i~~ definicija Konvencije Savjeta Evrope o sprječavanju terorizma,koju je naša zemlja potvrdila Zakonom,objavljenim u Sl.Listu CG-Međunarodni propisi CG,br.5/2008,u kojoj se u uvodu navodi da **akti terorizma imaju za cilj, po svojoj prirodi ili kontekstu, da ozbiljno zastraše stanovništvo ili neprimjereno prisile neku vladu ili međunarodnu organizaciju da učini ili da se uzdrži od činjenja nekog akta ili da ozbiljno destabilizuje ili uništi osnovne političke, ustavne, ekonomski ili društvene strukture neke zemlje ili međunarodne organizacije.** Za sada nema dokaza da zapaljivanje vozila tužioca,koje vlasništvo nije sporno među strankama, dana 14.07.,23.07 i 23.08.2011 godine, ima za cilj tj.ciljeve koji su navedeni u pomenutoj konvenciji ~~i~~ da ozbiljno zastraše stanovništvo ili neprimjereno prisile neku vladu ili međunarodnu organizaciju da učini ili da se uzdrži od činjenja nekog akta ili da ozbiljno destabilizuje ili uništi osnovne političke, ustavne, ekonomski ili društvene strukture neke zemlje ili međunarodne organizacije,odnosno da su akti paljevine rezultat protivdržavne aktivnosti odnosno napada i podrivanja državnog sistema.Kao prvo,medijska ustanova "Vijesti", osim tema koje se bave dnevnapoličkim događajima na domaćoj sceni i u vezi sa tim postupcima nosilaca odgovornih političkih funkcija u Crnoj Gori,obrađuje i izvještava o brojnim drugim temama iz društvenog,ekonomskog,tehnološkog,kulturnog te sportskog života,te se ne može zaključiti iz proведенih dokaza da paljevina vozila ima isključivo političku pozadinu i još manje da imaju za cilj tj. ciljeve koji su navedeni u pomenutoj konvenciji,odnosno tužilac ,na kome je teret dokazivanja,nije otklonio svaku sumnju da je privatni cilj apsolutno isključen u dešavanju kritičnog događaja.Naprotiv,uvjerenje je Suda da su preduzeti akti,od strane za sada nepoznatog učinioča ili učinilaca, isključivo upereni protiv medijske kuće "Vijesti" kojoj oštećena vozila pripadaju,što i sam tužilac tvrdi, navodeći šta je bila meta,što u krajnjem slučaju,ima za cilj da ozbiljno zastraši pojedine nosioca novinarske profesije u istoj,jer novinarska profesija u funkcionisanju povlači prava i dužnosti i ali i rizik da novinari budu izloženi raznim vidovima pritisaka na putu formiranja kritičkog javnog mnenja i informacionog društva uopšte. Iz navedenog prostiće da se država osnovom čl.187 st.1 ZOO CG ne može prozivati na odgovornost u konkretnom slučaju,jer nema dokaza da su preduzeti akti upereni na zastrašivanje stanovništva,prisiljavanje vlade ili međunarodne organizacije ili protiv osnovnih državnih struktura i da je dužna u ovom slučaju nadoknaditi pričinjenu materijalnu štetu.

Osim gore istaknutnog osnova, tužilac pledira da je pretrpio štetu nepravilnim i nezakonitim radom državnih organa, navodeći da nadležni organi tužene nijesu preduzeli sve potrebne mjere da spriječe akte nasilja i štetu koja je izvršenjem tih akata nastala, čak što više, ukazali su na nezainteresovanost da se učinio otkriju i da se zaštite prava i interesi tužioca, a u kom slučaju tužilac, kao pravno lice može biti aktivno legitimisan i pokrenuti tužbom pravosudne instance, imajući u vidu čl.19 i čl.58 st.2 Ustava Crne Gore, kojim članovima se garantuje pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda te da niko ne može biti lišen ili ograničen u pravu svojine, osim kada to zahtijeva javni interes uz pravičnu naknadu prava. Odredbama člana 166. stav 1. ZOO CG propisano je da pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija. Iz ove odredbe proizilazi da je za postojanje ovakve vrste odgovornosti potrebno da je šteta prouzrokovana od strane državnog organa, da postoji uzročna veza između vršenja tj. nevršenja dužnosti službenog lica i prouzrokovanja štete i da je šteta nastupila zbog nezakonitog ili nepravilnog rada državnog organa, te da je šteta prouzrokovana u vršenju službe. U konkretnom slučaju nisu ispunjeni navedeni uslovi za odgovornost tužene države Crne Gore ni po ovom osnovu, budući da ovdje nema dokaza nezakonitog postupanja organa tužene u preuzimanju potrebnih radnji tj. nevršenja dužnosti službenog lica, a koje radnje su evidentno još u fazi izviđaja (naredbu o sprovođenju istrage donosi državni tužilac kad ocijeni da navodi u krivičnoj prijavi i prilozi uz krivičnu prijavu ukazuju da postoji osnovana sumnja da je osumnjičeni učinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret shodno čl.275 ZKP-a). Izviđaj po važećem ZKP CG, nema vremenskog limita (moraju se finalizirati do nastupanja zastare krivičnog gonjenja za djelo u pitanju). Osim što je uz tužbu priložio Zapisnike o uviđaju Uprave policije CG i koji su zapisnici formirani povodom akata paljevine vozila, tužilac u svom iskazu navodi da je šef obezbjeđenja tužioca Mališić Mirčeta je u početku od strane nadležnih organa bio uključen u tu proceduru u smislu davanja informacija i mišljenje povodom kritičnog događaja a informacije su uzete i od vozača zapaljenih vozila, pa to što što niko od ovlašćenih odnosno zaposlenih u ND "Vijesti", nije obaviješten o bilo kakvim pomacima, ne znači nepravilan i nezakonit rad nadležnih organa. Činjenica da je izviđaj još u toku od trenutka dešavanja događaja paljevine, a koji izviđaj po odredbama važećeg ZKP-a CG ne podrazumjeva da se oštećeni obavezno obavještava o radnjama koje se preduzimaju i to ne ukazuje na protivpravnost i nezakonitost rada državnog organa tužene, kako to pogrešno smatra tužilac, i nema dokaza da se postupak ne vodi na osnovu odredbi Zakonika o krivičnom postupku.

Zakonski zastupnik ND "Vijesti" izražava sumnju da se u konkretnom slučaju radi o državnom teroru, koju savremena teorija definiše kao upotreba nasilja i represivnih mehanizama od strane državnog aparata a suprotno moralu društva i pozitivnopopravnim propisima, za šta opet nema dokaza da bi se takav zaključak izveo te udovoljilo konkretnom tužbenom zahtjevu. Jer, za odštetnu odgovornost države potrebna je uzročna veza između štetnog delovanja države i nastale štete, za koju uzročnu vezu nema dokaza. Pri prednjem, Sud ocjenjuje da iskaz izvršnog direktora tužioca, iako je djelovao iskren, nije bio uvjerljiv jer je očito protkan dubokom subjektivnošću, obzirom da je jasno uperen na pojedinca - Mila Đukanovića, koji je po ovom iskazu označen kao vinovnik svih nedaća koje su našle medijsku ustanovu na čijem je čelu kao izvršni direktor, pa ne pružajući dokaze na koji način su Milo Đukanović i najviši državni zvaničnici stavili u službu državne aparate po čijem nalogu isti konstantno pričinjava štetu tužiocu, postavlja se logično pitanje zbog čega tužilac nije ustao sa tužbom protiv predsjednika DPS-a i bivšeg premijera Crne Gore - Mila Đukanovića, već potražuje naknadu štete od države koju odgovornost dokazao. Zadnje izloženo tim prije, što tužilac ukazuje na povezanost između objavljivanja intervjuja predsjednika partije DPS Mila Đukanovića u kojim intervjuima u određenim djelovima, iznosi svoje negativno mišljenje a

koje se tiče medijskog funkcionisanja u Crnoj Gori odnosno poziva se na: "...dio takozvanih nezavisnih medija", u smislu vremenskog poklapanje objavljinjanja intervjuja sa zapaljivanjem njegovih-tužiočevih vozila.

Sud je svakako imao u vidu pozivanje tužioca na slučaj **Özgür Gündem** protiv Turske,(predstavka br.23144/93),u kom slučaju je Evropski sud za ljudska prava donio odluku 16.03.2000 godine, da je prekršen čl.10 Konvencije,pa analiza ovog slučaja ukazuje da ne postoji poklapanje u svim okolnostima slučaja,što je nephodno da bi se stranka,koja smatra da su joj ugrožena prava, mogla pozivati na ovu praksu.Slučaj **Özgür Gündem** protiv Turske karakteriše se ekstremnim okolnostima u smislu realizovanih napada na ove novine-sedam lica povezanih sa ovim listom je ubijeno od strane "nepoznatih" učinilaca,podmenut je požar u dvije novinarnice,izvršena dva napada na prodavce novina,raznosač novina napadnut nožem,djeca koja su distribuirala ovaj dnevni list napadana nožem,automobil prodavca novina uništen u požaru,eksplozija bombe oštetila prodavnicu novina a eksplozija bombe je oštetila i prostorije pravnog sledbenika imenovanog lista,kojom prilikom je usmrćen jedan zaposleni i ranjeno osamnaestoro.List je prestao izlaziti u maju 1992 godine,odgovorna lica su se obraćala vlastima u Turskoj zbog brojnih napada pismima i peticijama,od čega je samo mali broj dobio dobio odgovor a policija je izvršila i pretres kancelarije ovog dnevnog lista,privela 107 lica zatečenih u zgradu i zaplijenila sva dokumenta i cjelokupnu arhivu.Sam hronološki tok dešavanja kojim je bio izložen ovaj dnevni list u Turskoj ukazuje da nisu sve okolnosti slučaja tog dnevnog lista da Dnevnim listom "Vijesti" identične.Naravno da je sloboda štampe tangibilna oblast,koja kao sloboda mora imati granice utemeljene samim čl.10 pomenute Evropske konvencije,dok inertnost države u konkretnom slučaju nije dokazana-sam izvršni direktor kazuje da je novinarka Olivera Lakić dobila 24 satnu zaštitu države,da policija izrađuje procjenu bezbjednosti zaposlenih i imovine medijske kuće „Vijesti”,pa bi svaki suprotan zaključak tj.da država ima propuste u radu povodom izloženog slučaja, bio preuranjen.Takođe treba napomenuti da je povodom odnosnog slučaja pred Evropskim sudom za ljudska prava(**Özgür Gündem** protiv Turske),sudija Golcuklua, izdvojio svoje mišljenje povodom zahtjeva preduzeća Ulkem Basin ve Jajinčilik Sanaji Tikaret da mu se naknadi materijalna šteta,jer je imenovani sudija smatrao da je ovo preduzeće u postupku iznijelo hipotetičke činjenice bez pružanja dokaza,a praksa Evropskog suda je da se dosudi naknada materijalne štete kod kojih su zahtjevi valjano utvrđeni i ako postoji neposredna i direktna uzročno-posledična veza između činjenica i navodne štete.Ovakvo stanovište je ovaj sud definitivno imao u vidu prilikom presuđivanja u ovoj pravnoj stvari.

Odluka o troškovima donijeta je u skladu sa čl.150 ZPP CG.

Sa svega izloženog,odlučeno je kao u izreci presude.

OSNOVNI SUD U PODGORICI
Dana, 17.08.2012.godine

*S u d i j a
Ana Perović-Vojinović,s.r.*

PRAVNA POUKA:

**Protiv ove presude, dozvoljena je žalba
u roku od 15 dana od dana prijema iste,
Višem суду у Podgorici, a preko ovog suda.**

Tačnost prepisa ovjerava,
Ivana Vujošević